

BİLECİK VİZYON PLANI 'İKİZ KENT'

KENTSEL VİZYON
PLATFORMU

KENTSEL VİZYON PLATFORMU

‘Kentsel Vizyon ile Kurgulanan Kentler’

NEF ve Kentsel Strateji tarafından kurulan
Kentsel Vizyon Platformu
kamu, sivil ve özel sektör işbirliği ile

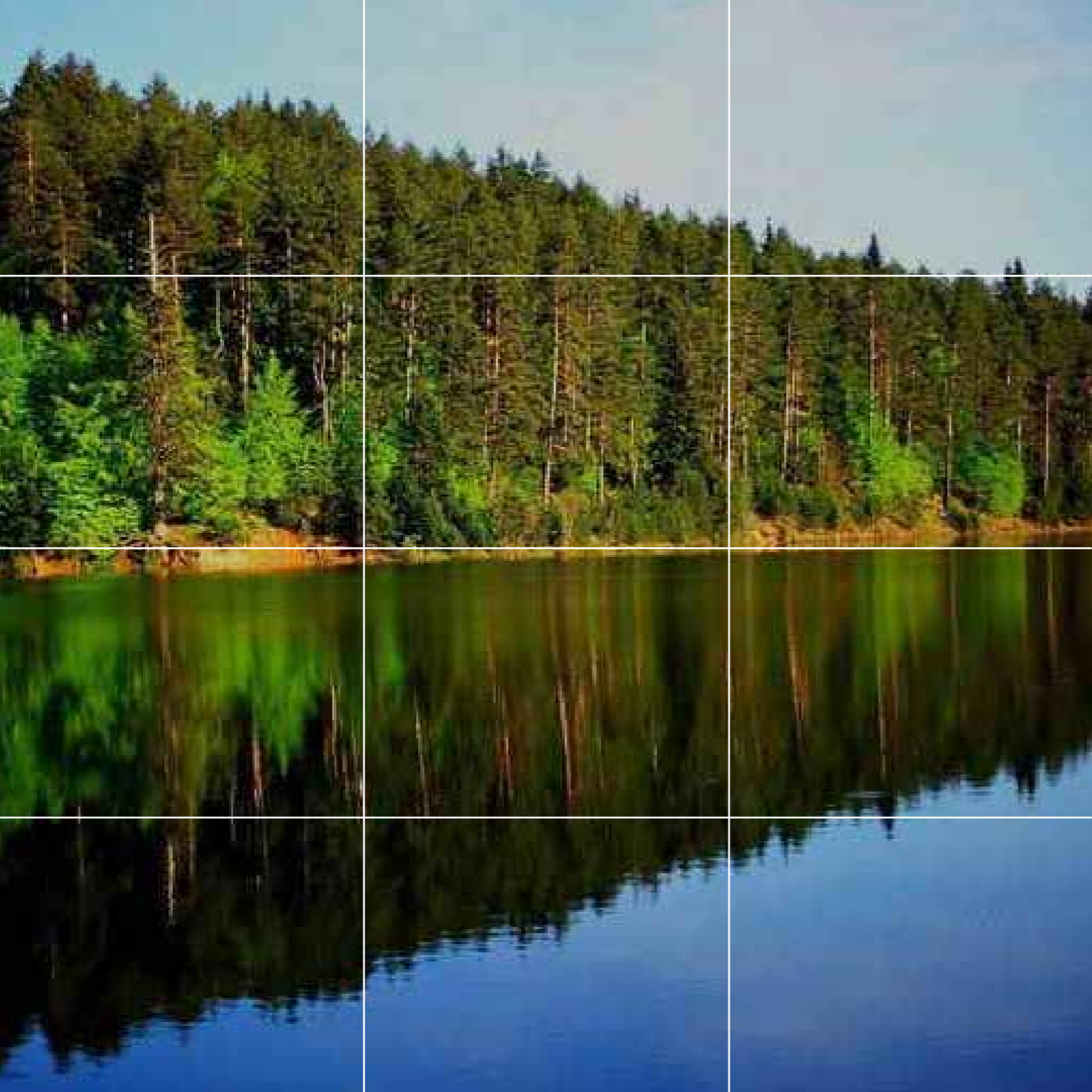
- bölge
- kent
- mahalle

ölçeğinde çalışmalar yaparak, yeni planlama
yaklaşımı ve modellerini tartışmaya açmaktadır.

81KENT
VİZYON
www.kentselvizyon.org

“Bilecik Vizyon Planı”
‘Kentsel Strateji’ tarafından geliştirilen
kapsam ve içerik çerçevesinde,
A. Faruk Göksu ve Sıla Akalp’in
Stüdyo 33’te verdiği eğitimler sonucunda
Ayşegül Şimşek tarafından hazırlanmıştır.

01

ANALİTİK BAKIŞ
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

07

02

STRATEJİK BAKIŞ
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

15

03

VİZYON
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

20

04

3x3 VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

23

05

BİLECİK'İN GELECEĞİ İÇİN
10 TEMEL İLKE

36

BÖLÜM

01

ANALİTİK BAKIŞ
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

STRATEJİK GÖSTERGELER

Nüfus:
204.116 kişi

Ekonomik Değerler:

- Mermer
- Seramik
- Metal
- Mobilya
- Tarım ve Süt Ürünleri Üretimi

Eğitim:

- Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi (12.500 Öğrenci)

Doğal Değerler:

- Pelitözü Mevkii
- Tohumlar-Belkese Mevkii

8

Performans Kriterleri

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

32

ÇEVRE
56

EKONOMİ

17

SOSYAL
35

YAŞAM KALİTESİ

24

Sosyal Altyapı:

- 6 kütüphane
- 2 sinema
- Tiyatro yok

Tarihsel İzler:

- Kınık Köyü
- Kandilli / Bahçehisar Höyüğü
- Agrilion Arkeolojik Sit Alanı
- Kervansaray, çeşme, camii, türbeler

9

10 TEMEL FIRSAT

- 3 coğrafi bölgeye komşu olması 1
- Genç aktif nüfus 2
- Hızlı tren ve ulaşılabilirlik 3
- Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi ve M. Y. O. 4
- Yeşil enerji potansiyeli 5
- Doğal ürünler (Şerbetçiotu, mermer) 6
- Bilecik beji (Mermer) 7
- Seramik iş kümesi ve rezervi 8
- Mikro- klima iklimi 9
- Tarım ve sanayi sektörleri birlikteliği 10

10 TEMEL SORUN

- Dış Göç
- Komşu illerle zayıf işbirlikleri
- Orman Tahribatı
- Çevre illerdeki sanayi baskınlığı
- İstanbul kent bölgesinin eğilimlerinden etkilenme
- Afet riskli yapı stoğu
- Sulak alan kaybı
- Su kirliliği
- Kent kimliğinin kaybolması
- Düşük konaklama süreleri

10

11

BEK ANALİZİ

Kaynak: KentSEL Strateji

Birikim

Tarihsel İzler
Ulaşılabilirlik
Coğrafya

Bereket

Bilecik Beji
Seramik, Kil
Toprak
Nar Lokumu
Bozüyük

Beceri

Mermer
Ticaret
Ağaç Oymacılığı
Bilecik Bezi

Bakış

Su
Yeşil
Bütünleşme

Büyüme

Turizm
Birliktelik
Tarım
Sanayi
Taş

Beklenti

Toplumsal Refah
Kalkınma
Birliktelik
Markalaşma

Ekoloji

Sakarya Nehri
Ormanlar
Kuş Göç Yolları
Havza

Ekonomi

Ar-Ge
Dış Ticaret
Doğal Taş Teknolojileri
Tarım ve Hayvancılık

Eşitlik

Toplumsal Uyum
Okur-yazarlık
Kır- Kent İşbölümü

Etkinleştirme

Bilecik Şeyh Edebalı Üniversitesi
Farklı turizm potansiyelleri
Özel girişimler

Edinim

Ar-Ge
Tarımda Özveri
Turizmde Zenginlik
Üretim Kapasitesi

Entegrasyon

İki Kent
Bölgesel İşbirliği
Akademi ve Üretim

Koruma

Orman
Bozüyük
Kınık Köyü
İpekböceği

Kapasite

İhracat
Üniversite İşbirliği
Teknoloji
Toplumsal Beceri

Kalkınma

AR-GE
Yabancı Yatırım
Yerellik
Kır- Kent Entegrasyonu

Kimlik

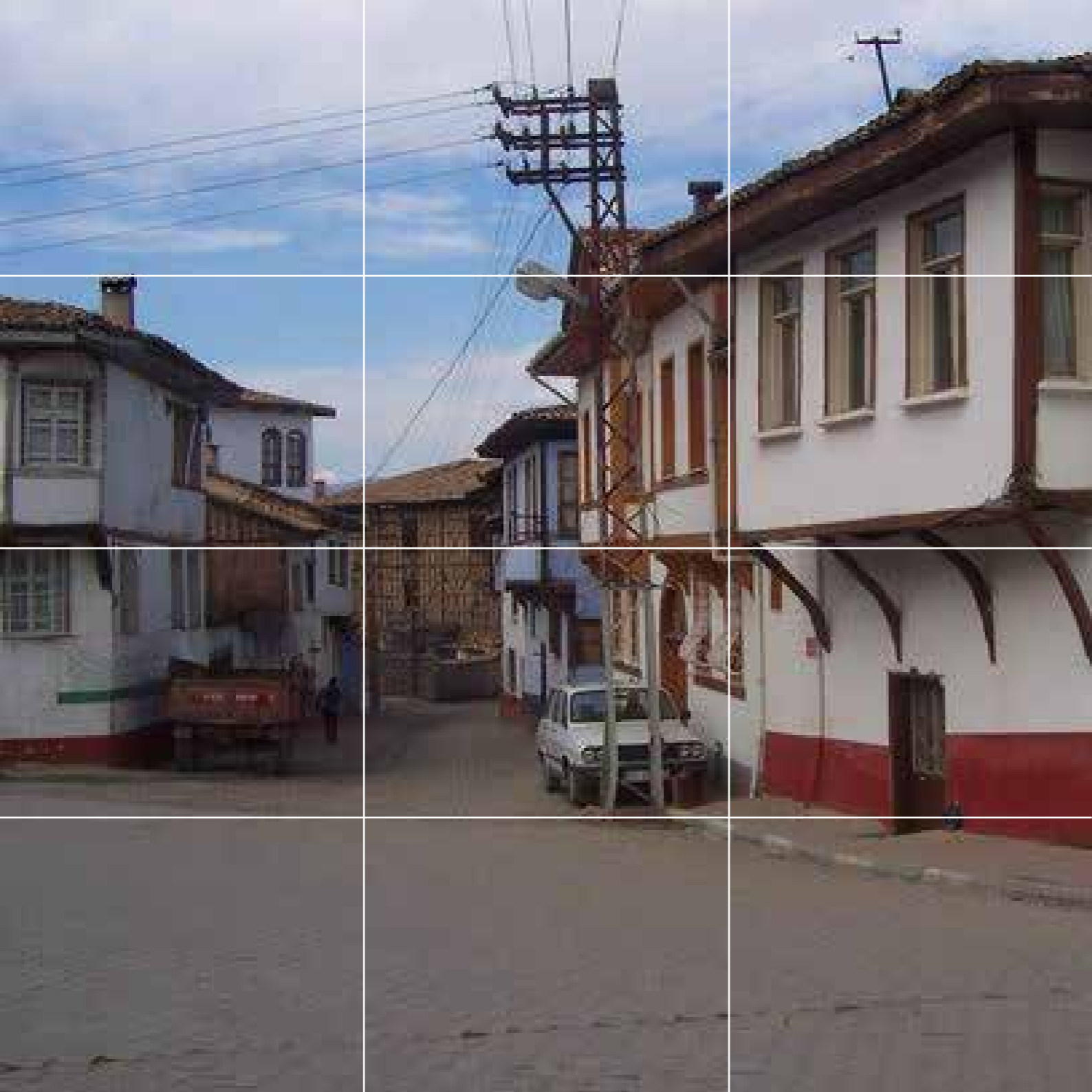
Agrilion
Bozüyük
Çiftçi
Geleneksel Yaşam

Katılım

Toplumsal İkna
Uluslararası Yatırım
Bölgesel İşbirlikçiler

Kurgu

Görünüm
Tarihe ve Doğaya İtaat
Geliştiren ve Gelişen
Geri Dönüş

BÖLÜM

02

STRATEJİK BAKIŞ
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

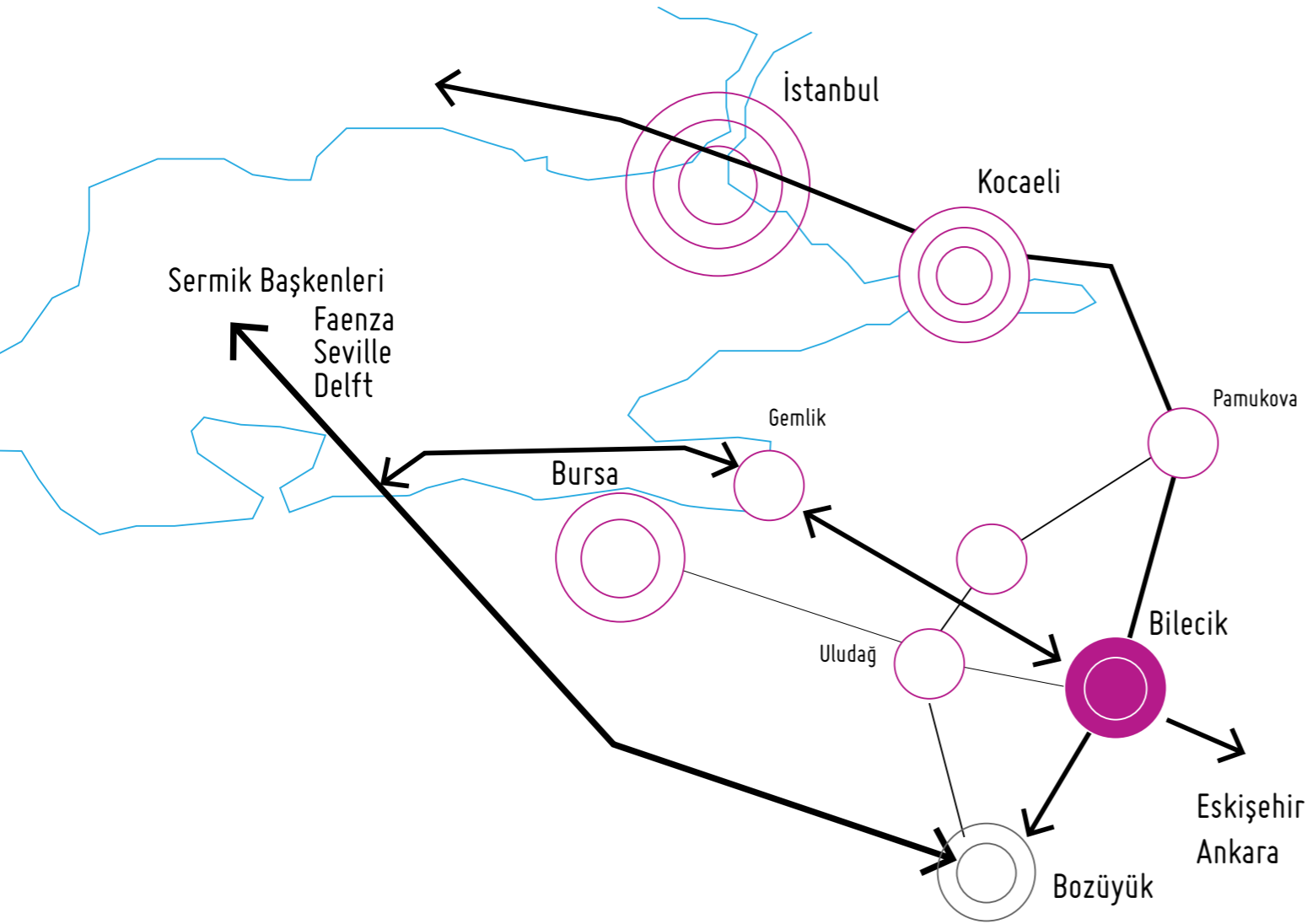
BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

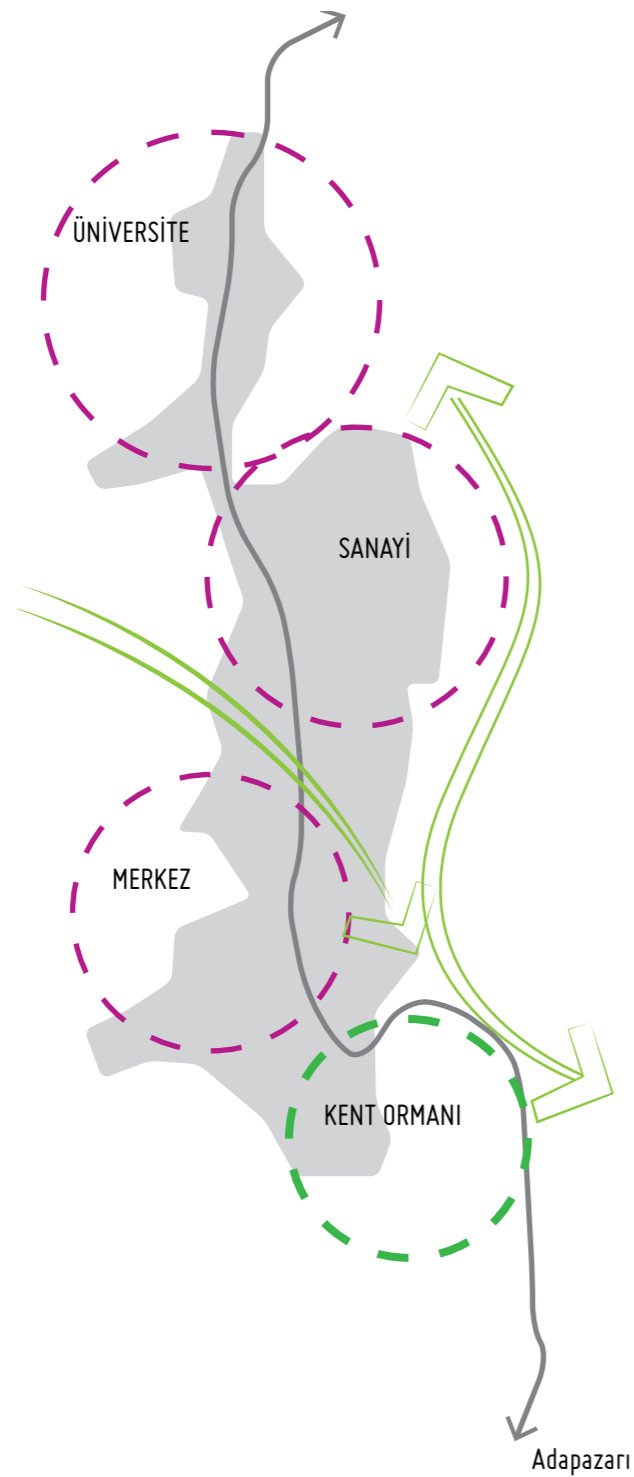
BİLECİK, BÖLGE İÇİNDE HANGİ STRATEJİK ROLÜ ÜSTLENECEK?

Bilecik, hem 3 bölgeyle olan sınır komşuluğu, hem Marmara ve Karadeniz dolayısıyla sınır ötesine kolay ulaşımı sayesinde stratejik konum özelliğe sahip olmaktadır. Bölgenin üretim ve dış ticaret hacmi bakımından üstünlüğünü koruyan Bursa'ya olan yakınlığı doğru politikalarla bir faydaya dönüşebilecektir.

Bilecik'in Avrupa'nın doğusunun Seramik Başkenti olma iddiası, tüm ilgileri üzerine çekebilecek, farklı yatırım ve teşviklerle desteklenebilecek ve kaçınılmaz olarak hem ulusal hem de kentsel ekonomiyi güçlendirecektir. Gemlik Serbest Bölgesi, Yenişehir ve İnegöl ile ticari ilişkilerini güçlendirebilecek ve Avrupa'ya demiryolları ile bağlantısının olması sayesinde de akademik, ticari ve turistik ilişkilerini güçlü bir şekilde sağlayabilecektir. Bilecik'in ekonomik bir merkez ve Seramik Başkenti olma stratejisi;

- Sanayi ve yan sanayileri tetikleyecek; dolayısıyla Bursa ve Gemlik ile ilişkileri güçlendirecek,
- Türkiye inşaat sektöründe markalaşma iddiası ile İstanbul ile güçlü ticari ilişkiler kurulacak,
- Kongre ve fuar turizmi açısından yeniliklere öncülük edilecek, aynı zamanda da kent bu anlamda bölgesel bir odak haline gelecek,
- Önemli bir eğitim kenti olan Eskişehir ile işbirliklerini güçlendirecektir.
- Türkiye'nin en büyük tüketicisi Marmara Bölgesi'nde tarımsal işbirliğinin aktif rol üstlenen merkezlerinden biri olacaktır.

KENT KURGUSU

YENİ KENT KURGUSU NE OLACAK?

Bilecik, ekonomisinin büyümesi ve hızlı tren güzergâhı sayesinde yüksek bir nüfus hareketliliğine sahip olacaktır. Bu durum, kente göçün hem kırdan hem diğer şehirlerden artması olarak öngörülebilir.

Bu bağlamda Bilecik'te yalnızca Bilecik merkezin değil, kentteki istihdama büyük katkısı olan ve hızlı trenin 9 istasyonundan birinin konumlandığı Marmara'nın en büyük ilçe merkezlerinden Bozüyük'te de mekânsal gelişme seviyesi üst düzeyde yapılandırılmalıdır. "İkiz Kentler" olarak dünya planlama literatüründe bilinen kentler genelde büyük şehir merkezlerinin taşıma kapasitesine ulaşması sonucu çevre yerleşimlerle iş ve nüfus bölüşümü yapması olarak yorumlanmaktadır. Ancak, özellikle Bilecik'te de olduğu gibi afet riskli alanlarda nüfus yoğunlaşması varsa farklı ekonomik faaliyetler ve göçler bir diğer yerleşime yönlendirilmektedir. Bu doğrultuda, Bilecik ve Bozüyük işbölümünün gücü ile nüfusu 1. kademe iki merkezde yoğunlaştırabilecektir.

Bilecik, Marmara'da Bir Hizmet Kenti: Bilecik, seramik başkenti olma doğrultusunda, kompakt kent gelişimini merkezde sürdürmelidir. Turizmle entegre, yeşil alanlarla desteklenen, ticari faaliyetlerin yoğunlaştırıldığı açık pazar fikri şehirde tartışılmalıdır. Bu pazar sayesinde, hem seramik ve mermer teknolojilerindeki en yeni gelişmeleri kongre ve fuar turizmi ile entegre edebilir, hem en taze tarımsal ürünlerin satışını sağlayabilir. "Açık Pazar" şehrin yeni merkezi olarak yeşil sistemlerle desteklenen bir alan olabilecektir.

Bozüyük, Üretim Merkezi: Kentin en önemli üretim merkezlerinden biri olarak ihraç edilecek ürünleri kent merkezine ulaştırma zorunluluğu olmadan demiryolu ile dış pazara ulaştırabilecektir. Aynı zamanda seramik, mermer üretiminin maliyetini hammadde sağlanan topraklara yakınlığı sayesinde düşürebilecek bir konuma sahiptir.

BÖLÜM

03

VİZYON

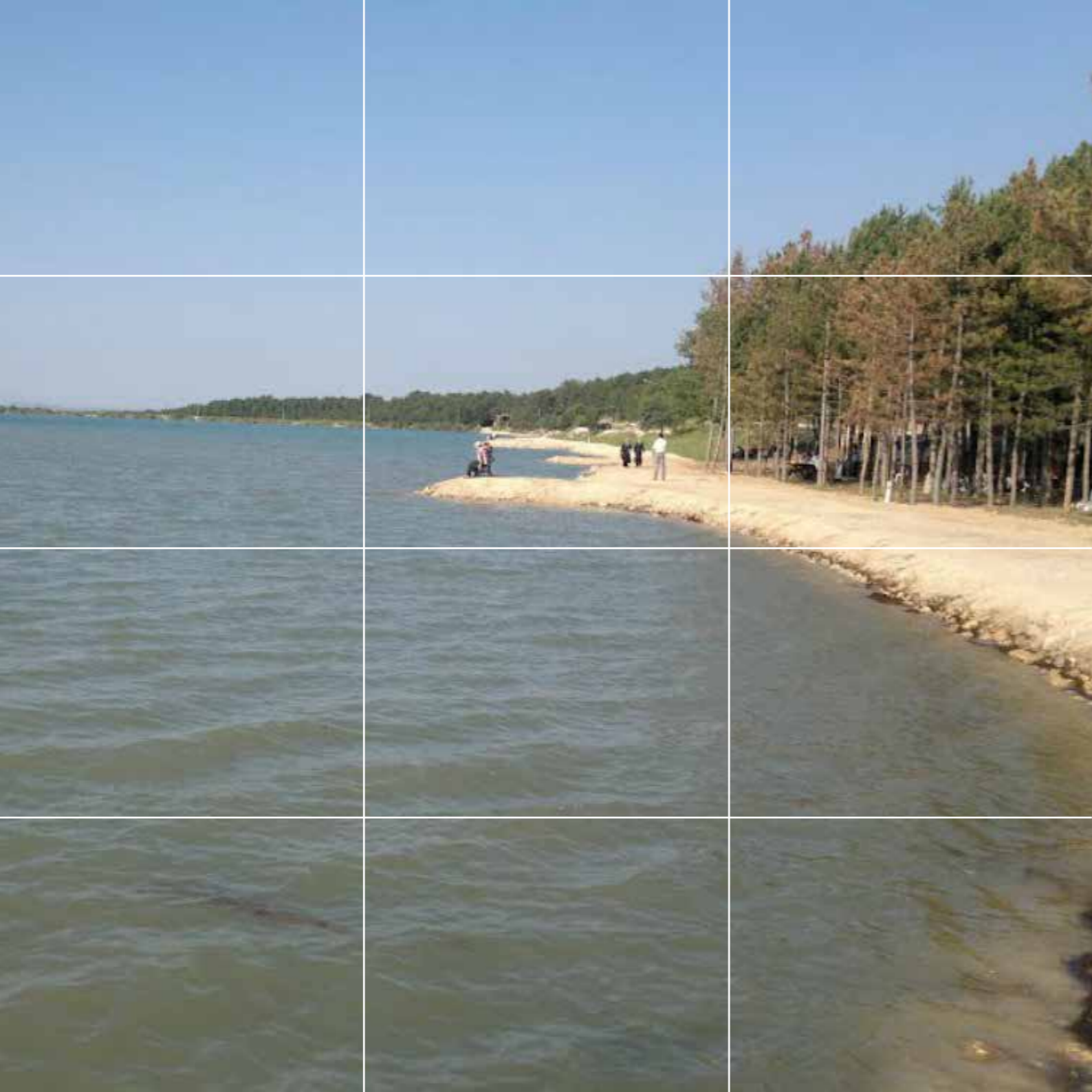
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

BÖLGESEL VİZYON

SINIR ÖTESİ ROTALAR:
DOĞU'NUN SERAMİK BAŞKENTİ BİLECİK

KENTSEL VİZYON

İKİZ KENTLER:
BİLECİK VE BOZÜYÜK

BÖLÜM

04

3X3 VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ

Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

VİZYON ÇERÇEVESİ 3 X 3 EYLEM ÇERÇEVESİ

24

BİLECİK'İN GELECEĞİ

25

VİZYON ÇERÇEVESİ

3 FARKLILIK

3 TEMA

3 STRATEJİ

Coğrafya

Ateş Sanatları

Kalkınma

Demir Ağ

Açık Pazar

Dönüşüm

Çevre

Dünya Mutfağı

Bütünleşme

3 FARKLILIK

1 Coğrafya

İklim, Ulaşılabilirlik,
Bereket

Hem Marmara, hem Ege, hem İç Anadolu ile komşuluğu olan Bilecik, konumu dolayısıyla önemli potansiyeller içermektedir. İklimsel açıdan her bölgenin özelliğini taşımakta dolayısıyla farklı ürünler yetiştirebilme yetisine sahip olmaktadır. Ulaşılabilirlik açısından bir üs olma potansiyelini taşımakta, bütün bölgelerden rahatlıkla karayolu ulaşımına sağlandığı gibi İç Anadolu ve Marmara'dan da demiryolu ile ulaşım sağlanabilmektedir.

2 Demir Ağ

Hızlı Tren

Özellikle Avrupa kentlerinin en önemli ulaşım modlarından biri olan hızlı trenin, Ankara-İstanbul hattının açılmasıyla birlikte Bilecik merkezde ve Bozüyük'te iki ayrı istasyonda durması beklenmektedir. Bu durumun Bilecik'in ekonomisine ve nüfus yapısına yansımaması oldukça düşük bir olasılıktır. Bu değişimi yönetebilmek, olumlu bir noktadan değerlendirecek girişimleri yapmak Bileicklilerin elindedir.

3 Çevre

Alternatif Enerji ve
Temiz Çevre

Gittikçe büyüyen ve yayılan sanayi, şehirleri kirletmeye devam etmektedir. Ancak, Bilecik için bu durum geçerli değildir. Aksine hava kirliliği oranı oldukça düşük olan Bilecik, en önemli problemi olan atık su kirliliği ile ilgili çözümler üretmeye başlamıştır. Aynı zamanda çok yüksek potansiyel içermemesine rağmen mümkün olan yerlere konumlandırılan rüzgâr tribünleri ile Bilecik alternatif enerji konusundaki ısrarını sürdürmektedir. Bilecik'teki bu hassasiyet, şehrin geleceği açısından oldukça önemlidir.

3 TEMA

1 Ateş Sanatları

Kilden Seramiğe

Seramiğin üretimi yalnızca farklı elementlerin birleşim işlemi olmanın çok ötesindedir. Artan rekabet yalnızca hammaddenin fabrikada işlenmesine bağlı olmayan ve sanata dönüşen bir süreci de beraberinde getirmiştir. Birçok farklı disiplinden tasarımcı bu konuda özelleşmeyi tercih etmekte ve Bozüyük'teki büyük seramik fabrikaları hem sektöre hem şehre bu anlamda yeni bir boyut kazandırmaktadır ve de kazandırmaya devam edecektir.

2 Açık Pazar

Üretimden Pazara

Pazar kelimesi çok farklı boyutlarda kullanılan bir ticari terim olarak algılanmaktadır. Ancak, bu noktada bahsedilen en bilindik anlamıyla çadırların, tezgâhların kurulduğu, farklı üreticilerin ürünlerini sergilediği ve alıcıların toplumun hemen her kesiminden olduğu pazarlardır. Yalnızca farklılık olarak, satılacak ürünün kentin üretim gücüyle çeşitlenmesi hedeflenmektedir. Şehirdeki seramik çeşitlerinden, cam ürünlerine, içeceklerden reçellere ve taze sebze meyveye kadar birçok ürün satılabilecek ve tanıtılabilecektir.

3 Dünya Mutfağı

Pazardan Dünyaya

İstanbul barındırdığı yüksek nüfus oranı nedeniyle çevresindeki tarım arazilerini kentsel gelişim dolayısıyla kaybettikçe tarımsal ürünler bazında Anadolu'ya bağımlı hale gelmiştir. Aynı zamanda sektörde artan rekabet, yüksek ürün kalitesi ve tazeliğine olan talebi de artırmaktadır. Bilecik barbunya, semizotu, domates gibi rekabetçilik katsayısı yüksek ürünlerde Marmara Bölgesi'nde öne çıkmakta, bu sayede de dağıtıcı firmaların ilgisini çekecek potansiyeli elinde tutmaktadır. Açık pazarı sayesinde en taze ürünlerini alıcılara direk olarak tanıtılabilecek ve demiryolları sayesinde oldukça düşük maliyet ile İstanbul'a ve tüm dünyaya ulaştırılabilecektir. Bu noktada Sakarya- Pamukova ile yapılacak işbirlikleri büyük önem taşımaktadır.

3 STRATEJİ

1 Kalkınma

Bölgesel Eşitlik

Marmara'nın büyük üretim ve hizmet merkezleri düşünüldüğünde Bilecik, Yalova gibi iller daha düşük kademe merkezler olarak sınıflandırılmaktadır. Bu duruma bağlı olarak da bölgesel eşitsizlik tüm bölgede artmaktadır. Bilecik, kent ekonomisine yapılacak katkılar ile Marmara'nın güçlenen bir markası olarak Ortaya çıkacaktır. Seramiğin başkenti olarak Bilecik, tüm dünyadan ve Türkiye'den yatırımcıları ve turistleri ağırlayacak; öğrenerek büyüyecek; yükseköğretimdeki gelişmelerle güçlenecek ve yaratılan yeni istihdamlarla kalkınma hedefine kısa sürede ulaşabilecektir. Bölgede diğer kentlerle işbirliği sayesinde Bilecik bölgede dengeleyici unsurlardan biri olacaktır.

2 Dönüşüm

Tasarımın gücü

Yoğun yapılaşmış, afet riski yüksek konut alanlarında açık alanları artırmak, büyük açık pazarın afet durumunda bir toplanma ve kriz masası görevi görmesini sağlamak önemli olacaktır. Aynı zamanda seramik üretimindeki çeşitlilik kent mekânına ve kamusal alanlara da yansıtılmalıdır. Seramik, kentsel yenilemede özellikle boşalacak binaların hayalet şehir görüntüsüne büründürülmeden değerlendirilmesi ve kazandırılmasında rol oynamalıdır. Bu anlamda Lizbon örneğine bakılarak dönüşüm süreci değerlendirilebilir.

3 Bütünleşme

Toplumsal Hafıza

Bilecik'te komşuluk ve akrabalık ilişkilerinin güçlü olması, toplumsal hafızanın uyum içerisinde aktarılabilir olması kent için önemini korumaktadır. Bilecik'in artan bir ivme ile büyüme dönemine girmesine bağlı olarak ortaya çıkabilecek yeni sorunların önüne geçilmesi amacıyla gelecek stratejileri, kamusal aktiviteler ve akademi-sivil işbirliği ile belirlenmelidir. Bu noktada sosyal donatıların artırılması öncelik olarak belirlenmeli ve yaşayanların ortak paylaşımlarının artması hedeflenmelidir.

EYLEM ÇERÇEVESİ

3 SEKTÖR

3 PROGRAM

3 PROJE

Şerbetçiotu

Ekonomi ve
Toplum

Şenlik

Kil

Katılım

Pazar

Gezi

Temiz Çevre,
Temiz Enerji

Birlik

3 SEKTÖR

1 Şerbetçiotu

Tarımdan Gelen Güç

Bilecik mikro-klima iklimi sayesinde geniş bir tarımsal üretim yelpazesine sahiptir. Bu ürünlerde yıllık üretim hacmi olarak başı domates ve buğday çekse de şerbetçiotu üretimini tekelinde bulundurması Bilecik için önemli bir avantajdır. Stratejik konumu, demiryolu ağları ve limanlara rahat ulaşımı sayesinde bu üretimde özelleşme oranını artırması, tarımda istihdamı ve kent ekonomisine katkıyı artıracaktır.

2 Kil

Sanayide Bir Avrupa Devi

Marmara Bölgesi sanayi gelişimi bakımından Avrupa'da ön plana çıkmaktadır. Kocaeli, İstanbul ve Bursa bu anlamda en fazla üretim hacmine sahip illerdir. İstanbul kent bölgesi taşıma kapasitesine ulaştıkça çevre iller yer seçim politikalarından etkilenmekte ve üretimde özelleşme stratejilerini geliştiremeden, yerel potansiyelleri destekleyemeden sanayi bakımından büyümektedir. Henüz bu durumdan çok fazla etkilenmeyen Bilecik'te kentin becerisi ve de geleneksel üretimi akademinin geliştirme-değiştirme yönü ile desteklenerek, kenti öncelikle seramik ve mermer üretimi konusunda bir marka haline getirecektir.

3 Gezi

Turizmin Yeni Odağı

Turizmde alternatif arayışlar devam ederken Bilecik, av turizmi, oto safari, kamp-karavan turizmi gibi seçenekleri ile turistlere farklı seçenekler sunmaktadır. Sakarya Nehri ve etrafındaki göletler doğa açısından önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Ancak, Bilecik'in bir cazibe merkezi olması için doğru tanıtım çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Bu anlamda, oluşturulabilecek "Açık Pazar" hem gastronomik öğeleri kent merkezine taşıyacaktır; hem de şehrin ulusal ve uluslararası basında tanıtılabilmesini mümkün kılacaktır. Şehir sınırları içinde farklı turizm çeşitlerini entegre edecek gününbirlik patikalar, şenlikler ve festivaller, Bilecik'in saklı potansiyelinin keşfedilmesini sağlayacaktır.

3 PROGRAM

1 Ekonomi ve Toplum

Rota – UNIC

Avrupa'daki "15 Seramik Üreticisi Kent" in bir araya gelerek oluşturduğu UNIC organizasyonunun Ceramics Route olarak adlandırdığı güzergâhta Bilecik, Avrupa'ya yakın konumu ve de üretim kapasitesiyle yer alabilme potansiyeline sahiptir. Bilecik'in organizasyonla olan ilişkileri güçlendirilerek, seramikle ilişkili bilgi değişimi sağlanabilecektir. Yalnızca üretim kalitesi ve yöntemleri dahilinde değil, turistik, akademik, sanatsal yaratıcılık ve teknolojik araştırma bakımından da kenti besleyecek bu güzergah, Bilecik için önemli bir gelişim faktörü olabilecektir.

2 Katılım

Oyun

Bilecik için en önemli eksikliklerden biri sosyal donatı başlığı altında değerlendirilebilecek tiyatro, sinema, konser- festival alanlarının 8+7 olmayışıdır. Halkın şehir faaliyetlerine katılımını amacıyla kentsel sosyal donatı imkânlarını artırmak kamunun en önemli görevlerinden biri olmalıdır. Alternatif yöntemlerle geçici mekânlar yaratılarak, genç tasarımcıları destekleyecek yarışmalar düzenlenerek, ihtiyaçları belirlenen halkın da bu mekanların oluşturulması sürecine katkı koymasını sağlanabilecektir. Bu amaçla, şehrin sosyal gelişimi için gerekli çalışmalar yürütülmelidir.

3 Temiz Çevre, Temiz Enerji

Döngü

Bilecik'te şehir genelinde temiz bir çevre bilinci olduğu görülmektedir. Aynı zamanda, temiz enerji üretimi konusunda geliştirilmiş bir hassasiyet de bulunmaktadır. Alternatif enerji üretimini yaygınlaştırmak, geri dönüşüm konusundaki çalışmaları artırmak ve su arıtma tesislerinin sayısını artırmak gerekmektedir. Aynı zamanda şehrin bölgedeki en yüksek elektrik tüketimine sahip olduğu göz ardı edilmemeli ve bu konu ile ilgili gerekli çalışmalar yürütülmelidir.

3 PROJE

1 Şenlik

Hasat

Söğüt, üzüm ve şerbetçi otu gibi bitki ve meyveler Bilecik'te yoğun olarak üretilen ve çevre illerde de üretimi oldukça sınırlı olan ürünlerdir. Özellikle şerbetçi otu Türkiye'de en çok Bilecik'te üretilmektedir. Şerbetçi otunun hasat zamanı yapılacak şenlikler ve festivallerle Pazaryeri başta olmak üzere kentin turistik çekiciliğini artacaktır. Mevcut durumda gerçekleştirilen Nar festivali ve Söğüt şenlikleri, öğrencilerin de katkısı ile devam ettirilmelidir.

Gezici Pazar

Hasat zamanı yapılacak şenliklerde imgeleşecek ürün arayışı içerisine girilmesi kaçınılmazdır. Kentin farklı yerlerinde, farklı zamanlarda yapılan festivallerde şehrin ilk elden ürettiği taze meyve ve sebzelerin, işlenmiş organik ve iyi tarım ürünlerinin bulunacağı bir pazar oluşturulabilir. Geri dönüşüm malzemelerden (ör; konteyner vb.) oluşturulacak bu pazar, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin de katılabileceği bir fikir yarışması düzenlenerek Bilecik'in yerel ürünlerinin en taze haliyle alıcılara götürülebileceği bir "gezici pazar" konsepti altında önceliğinde tasarlanabilir.

Atölyeler

Tarımsal üretim, genelde aile bireylerinin birlikte yaptığı bir etkinliktir. Özellikle gıda ve içecekler küçük imalathanelerde kısıtlı miktarda üretilmektedir. Pazaryeri başta olmak üzere, kurulacak atölyelerde geleneksel üretim yoluyla birinci elden üretim sağlanacaktır. Nar, üzüm ve şerbetçi otundan üretilen içecekler, nar ekşisi, sirke, şarap, bira gibi ürünler Türkiye çapında bir marka değeri yaratacaktır. Ürün sunumlarının tasarlanması sürecinde kentte ikamet eden öğrencilerin katkısı göz ardı edilmemeli, tasarım yarışmaları veya çalıştayları düzenlenerek, öğrencilerin üretim sürecine katılımı sağlanmalıdır. Atölyelerde üretilen ürünler gezici pazarda, festivallerde ve diğer illerde de yapılacak fuar ve sergilerde yer alacaktır.

3 PROJE

Pazar

Yeşil Sistemler

Kent kuzey ve güney olarak ikiye bölünmüş durumdadır. Kentin yeni gelişim bölgesi ve 1. OSB'nin bulunduğu kuzey yerleşim ile eski yerleşim alanı güneyi ayıran bir vadi oluşumu ve askeri alan bulunmaktadır. Kentin güneyi ise kent ormanı ile sınırlanmıştır. Bu noktada, kentin kuzeye doğru büyümesi kaçınılmaz olmuştur; ancak mekânsal bütünleşme tam olarak sağlanamamıştır. Oluşturulacak yeşil alan sistemleri ile hem bu bütünleşme sağlanacak hem de afet anında kentin her yerine müdahale kolaylaşacaktır.

Açık Pazar

Kentin güneye gelişimini sınırlayan vadinin hemen yanı başına konumlandırılabilir açık pazarda, Bilecik'te üretilenlerin sunulması ve de pazarın aynı zamanda bir sergi/ fuar alanı olarak kullanılması hedeflenmiştir. Tüm dünyayı ağırlayacak olan pazar, seramikte ustalaşan, cam sanatlarına hakim, tarımsal üretimde gelişen Bilecik'e ziyaretleri artıracaktır. Bu pazarın ikinci rolü ise yeşil alan sistemlerinin bir odağı, kentin iki gelişim yönünün merkezi niteliğini barındırması olacaktır. Son olarak da, kent içi kamusal mekanların az olduğu Bilecik'te tüm nüfusun yılın her günü değerlendirebileceği yeni bir alan şehre kazandırılmış olacaktır.

Patika

Birçok tarihsel döneme ait izleri taşıyan Bilecik kent merkezinde, önemli bir turizm potansiyeli bulunmaktadır. Özellikle kentin güneyinde kalan Bilecik Kent Ormanı çevresindeki türbe, kale gibi tarihi varlıklar bir patika çalışmasıyla entegre edilerek kentin açık alan sistemlerine eklenebilir. Kente farklı şekillerde gelen turistlerin kültür ve tarih turizmi faaliyetlerini şehre yakın doğa turizmi potansiyeli barındıran alanların tanınırlığını aracılığıyla artırmak hedeflenmelidir. Kentin kamusal odakları ile bütünleşen bu patikalar gastronomik ziyaretleri de diğer turizm aktiviteleri ile entegre edecektir. Bu patika bağlamında günöbirlik Sakarya Nehri ve çevre göletlere ziyaretler yapılabileceği gibi Pazaryeri'ne de ulaşılacaktır.

3 PROJE

Birlik

Bölgesel İşbirliği

Bilecik için yalnızca kent merkezleri ile değil hemen yanı başındaki çevre ilçelerle işbirliği sağlamak da üretim bakımından önemlidir. İnegöl ve Yenişehir, bölgenin önemli üretim odaklarıdır. Bilecik, üretimde işbirliğinin, öğrenmenin ve farklılaşmanın avantajları ile kentsel ekonomisini canlandıracaktır. Bilecik aynı zamanda bölgenin önemli tarımsal üretim merkezlerinden Pamukova (Sakarya) ile koordinasyonu sivil ve kamu işbirlikleri ile sağlamalı ve gelecekteki ürün yelpazesini şekillendirmelidir. Bozüyük'ün ise özellikle Eskişehir ve Çukurhisar ile ortaklaşa üretim modellerini tercih etmesi gerekmektedir.

İkiz Kentler

Daha önce de bahsedildiği gibi "İkiz Kentler" dünyada birçok yerde tercih edilen bir planlama yaklaşımıdır. Londra Milton-Keynes bu anlamda verilebilecek en iyi örneklerdendir. Bilecik 63. 073 merkez/kentsel nüfusa sahipken neredeyse aynı oranda olan Bozüyük, 57.491 merkez/kentsel nüfusu ile kentin bir diğer 1. Kademe merkezidir. Bozüyük aynı zamanda büyük seramik fabrikalarına da ev sahipliği yapmaktadır. Bu anlamda, zaten kent için oldukça önemli olan ilçe, Bilecik merkezin deprem riski barındıran alanlarda yerleşmiş nüfusu için de güvenli bir alternatif oluşturacaktır. Bilecik hizmetler kenti, Bozüyük üretim kenti ile birlikte bölgenin iç dinamiklerine eklenecektir.

Ar-Ge ve Akademi

Bilecik Gülümbe beldesinde yer alan üniversitenin çevresiyle ilişkisi zayıf kalmıştır; ancak sanayi alanlarına ve kent merkezine oldukça yakın konumdadır. Bu alandaki gelişimin inovasyon ile desteklenmesi sonucunda Ar-Ge alanlarının merkez olarak kurgulanması sağlanacaktır. Tarımsal odaklar olan Pazaryeri ve Söğüt, Ar-Ge alanları ile mekansal olarak kent bütünlüğüne katılacaktır. Bu bağlamda, üniversitenin farklı fakülteleri ve disiplinleri bir arada çalışarak bu bütünleşmenin kurgulanmasına katkıda bulunacaktır. Eğitim kalitesinin artması, Bilecik üretiminin desteklenmesi ve şehrin yükseköğretimde bir odak haline gelmesi için Ar-Ge önemli bir adımdır. Eskişehir Anadolu ve Osmangazi Üniversitelerinden ve Bursa Uludağ Üniversitesi'nden gelecek desteklerle Ar-Ge bölgesel bir strateji haline gelecektir.

BÖLÜM

05

BİLECİK'İN GELECEĞİ İÇİN
10 TEMEL İLKEBİLECİK'İN GELECEĞİ İÇİN
10 TEMEL İLKE

1. **Ateş:** Seramik
2. **Ağ:** İpekböceği
3. **Akademi:** Yükseköğretim' de Bir Odak
4. **Aidiyet:** Bilecikli Olmak
5. **Aş:** Şerbetçi Otu
6. **Alternatif Enerji:** Rüzgâr
7. **Agilion:** Tarihin ve Doğanın Getirdikleri
8. **Akslar:** Ulaşım Altyapısı
9. **Atılım:** Sanayi'de Büyüme
10. **Alışkanlık:** Mermer

ATEŞ: Seramik

“Bilecik’in en önemli doğal sermayesi ve birikimlerinin başında Seramik gelir. Kilden seramiğe ve seramikten de sanata dönüşen süreç, şehir için vazgeçilmez bir unsur olmaya devam edecektir. Zaman içerisinde Bilecik, Bölge ve Avrupa içinde güçlenen bir değer olacaktır.”

Dünyada çok az sektör tek başına kentlerin bütün ekonomisini döndürebilecek kadar güce sahiptir. Seramik kentler ise bu gücün başını çeken kent ekonomilerindedir. O kadar ki, Avrupa’daki seramik üreticisi kentlerin işbirliği UNIC (European Urban Innovation in Ceramics Producing Cities) aracılığı ile sağlanmaktadır. Bilecik için bu organizasyona dâhil olmak öncelikli ve büyük bir adım olacaktır.

AĞ: İpekböceği

“Tekstil sektörünün can damarı ipekböcekçiliği bölgede en ciddi oranda Bilecik’te yoğunlaşmaktadır. Bursa’daki tekstil sanayi kümelenmesi ihtiyacının tamamına yakını Bilecik ve Eskişehir’den karşılamaktadır. Bilecik’in önemli konumu artan yatırımlarla güçlenecektir.”

Türkiye’deki yaş kozanın %10’u Bilecik’te yetişmektedir. Bilindiği üzere Marmara’nın güneyi ipekböcekçiliğinde dünya çapında bir üne sahiptir ancak bu noktada marka değeri olarak Bursa ön plana çıkmaktadır. Bilecik’in bu mevcut potansiyeli daha saklı kalmış gibi gözükmemektedir oysaki yatırım teşvikleri ile kentin hem ulusal hem sınır ötesi adının duyulması, marka değerinin arttırılması mümkündür.

AKADEMİ: Yükseköğretim’de Bir Odak

“Bilecik, üniversitesi ve meslek yüksekokulları ile eğitim alanında gelişmekte olan bir ildir. Bu süreci hızlandırmak, Bilecik Üniversitesi’ni uluslararası standartlara taşıyarak ve de şehrin birikimini akademiye yansıtarak mümkün olacaktır.” Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi kuruluşundan bu yana binlerce öğrenciye eğitim olanağı sunmuştur. Üniversite’nin en büyük farkı, Bilecik’in birikim ve bereketini akademik alana yansıtması olmuştur. Güzel Sanatlar Fakültesi ile Bilecik için tasarımcılar yetiştirmeyi hedeflemektedir. Hem öğrencilerin ihtiyaçları olan ürün ve maddelerin yanı başlarında olması hem de şehrin bu sektörlerdeki birikimi üniversite için avantajdır. Daha da önemlisi öğrencilerin dinamik yapısının kenti besleyecek olması ve kaliteli bir eğitim arka planı ile üretimde büyük adımlar kaydettirebilecek olmasıdır. Osmaneli Meslek Yüksek Okulu(MYO) ve Bozüyük Meslek yüksek Okulu gibi yine yüksek eğitimde önemli başarılarla imza atan MYO’lar ise kentin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Giderek büyüyen bir üretim merkezi olan Bozüyük’te genç nüfus, şehri terk etmeden üretim alanlarına yakın; yönetim, maliye, dış ticaret gibi konularda özelleşerek; öğrenerek ve öğreterek eğitim almaktadır. Pazaryeri’nin tarımsal kapasitesine dönük meslek yüksekokulunda Organik Tarım, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler gibi programlar bulunmaktadır. Bu programlar Bilecik için yeni kapılar açabilecek olan tıbbi ve bitkisel ilaç alanlarında girişimci ve araştırmacı öğrenciler için imkanlar sunmaktadır.

40

03

AİDİYET: Bilecikli Olmak

Dünya kentleri nüfus yoğunluğu artan yerleşimler olarak farklı kültürlere ev sahipliği yapmaktadır. Yerleşik nüfus çeşitlendikçe ve sürekli göç aldıkça toplumsal hafıza bakımından olumsuz sonuçlar doğmakta, geleneksel üretim hafızası aktarılamamaktadır. Gittikçe büyüyen kentler bu gibi sıkıntılarla boğuşurken Bilecik gibi yerleşik nüfusun şehirden göç etmeyi tercih etmediği, fazla göç vermeyen şehirler bu yerleşikliğin avantajlarını kullanabilmektedir. Geleneksel üretim yöntemleri ve gelişme etaplarını birebir çiftçiden öğrenebilmek, esnaflığı aile boyu yapan kişilerden öğrenebilmek ve bu bütünlüğü uyum içerisinde koruyabilmek Bilecik’i birçok diğer ilden farklı kılan bir noktadır. Yapılacak yatırımlarla gelecek nüfusa bu hafızayı ve uyumu aktarabilecek sivil platformlar kurulacaktır.

41

04

Aş: Şerbetçi Otu

“Türkiye’nin şerbetçi otunda en büyük üreticisi Bilecik, hasat zamanı yapılacak şenliklerle bir çekim noktası haline gelecektir. Şerbetçi otundan kısıtlı miktarda geleneksel yöntemlerle üretim yapılarak bu vizyon güçlendirilecek, Pazaryeri tarımsal üretimde bölgesel bir odak haline gelecektir.”

Şerbetçi Otu, özellikle bira ve kola gibi içeceklerin yapımında kullanılmaktadır. Alfa asitlerinden oluşan bitkinin dişi formunda üretimi için gerekli geniş çapta ekim alanları Pazaryeri’nde mevcuttur. Şerbetçiotu üretiminin lideri Pazaryeri, bira fabrikalarının toplam üretim ihtiyacının %28’ini karşılamaktadır. İlk bira üretim firması kurulduğunda şerbetçiotu Avrupa’dan ithal edilmiş ve akabinde Türkiye’de 22 farklı bölgede denenmiştir. Ürün yalnızca Pazaryeri ilçesinde ve çevre köylere adapte edilebilmiştir. Mevcut durumda şerbetçiotu, Osmanlı’dan bu yana 25 köyde 1000’in üzerinde çiftçi tarafından ekilmektedir. Ekim kapasitesi artırılarak, çiftçiler arasındaki koordinasyon sağlanarak ve Ağustos ayında hasat zamanı yapılabilecek şenliklerle şerbetçiotu kent için vazgeçilmez bir öge haline gelecektir.

05

06

ALTERNATİF ENERJİ: Rüzgâr

“Yenilenebilir enerjinin önemi gün geçtikçe artarken Bilecik mevcut potansiyelini ancak son birkaç yıldır değerlendirebilmektedir. Bu hassasiyetin artarak devam etmesi, toplumun yaşam kalitesi ve üretim kalitesi gibi birçok konuda kritik öneme sahiptir.”

Yenilenebilir enerji türleri arasında emisyon oranı sıfır olan rüzgâr enerjisi önemli bir faktördür. Bir rüzgâr enerjisi santrali kurabilmek için, kurulu mekânın gerekli standartları sağlaması ve önemli bir rüzgar gücüne sahip olması gerekmektedir. Bilecik’in 1. Kademe merkezi olan Bozüyük, Bilecik üretiminin kalbi olmakla kalmayıp aynı zamanda önemli bir rüzgâr santraline de ev sahipliği yapmaktadır. Bilecik’in oldukça yüksek orandaki elektrik tüketimini azaltacak politikalar geliştirmesi ile birlikte teşviklerle artırılabilir santral kapasitesi için önemli bir fırsata dönüşecektir. Bilecik’in sera etkisini azaltmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarını desteklemesi günümüz için oldukça önemli, bölge içinde de emsal olabilecek durumdadır.

AGRİLİON: Tarihin ve Doğanın Getirdikleri

“Tarihteki adıyla Agrilion, Bilecik, farklı turizm modlarını entegre edebilen doğal ve kültürel bir birliğe sahiptir. Bu değerler Bilecik’in en önemli varlıklarından ve korunmaları oldukça önemlidir. Arkeolojik sit alanlarından Agrilion Sit Alanı ziyaretçilere açık olup, özellikle uluslararası bağlamda ziyaretçi toplamasıyla bilinen bir bölgedir.

İnanç turizmi bakımından da zengin bir potansiyele sahip olan Bilecik’te, Ertuğrul Gazi Türbesi ve Şeyh Edebali Türbesi başta olmak üzere birçok varlık yıl içerisinde ziyaret edilmektedir. Özellikle Bilecik merkezde ve Osmanbey’de yoğunlaşan tarihi varlıklar yalnızca inanç turizmi ile sınırlı değildir. Köprülü Mehmet Paşa Kervansarayı ve Kaymakam Çeşmesi gibi değerli eserler de bir açık hava müzesi niteliğinde Bilecik’te yer almaktadır.

Doğa turizmi bakımından zengin ormanları, ekosistem koruma alanları, kamp- karavan turizmi ile desteklenen ve korunan alanları Bilecik’e değer katmaktadır.

Osmanbey Evleri de ziyaretlerin gerçekleştiği bir diğer Bilecik sınırlarındaki kültürel ve tarihi varlıklardır. Stratejiler geliştirilerek turizmin ve hizmet sektörünün Bilecik’in yapı taşlarından biri olması sağlanmalıdır. Bu noktada, kamu- özel ve sivil işbirliği büyük önem taşımaktadır. Bilecik’teki sanayi gelişmelerinin mümkün olan en yüksek seviyede bu varlıklara zarar vermeyecek şekilde konumlandırılması gerekmektedir. Artırılacak sosyal donatı alanları ve kent mekanındaki yenilemeler de turistlerin Bilecik’i tercih etmesini ve böylelikle geceleme oranını artıracaktır.

AKSLAR: Ulaşım Altyapısı

“Türkiye’nin en önemli yatırımı olan hızlı tren güzergahında 2 istasyon. Yolların kesişiminde, Gemlik Serbest Bölgesi’ne, Eskişehir ve Bursa havalimanlarına yakın; ulaşılabilir Bilecik.”

3 coğrafi bölgeye komşu, Marmara’nın güneyinde konumlanan Bilecik için tarih boyunca yapılan yatırımlardan en önemlilerinden biri hızlı trendir. Yüksek hızlı tren rotasındaki 9 istasyondan 2’si Bilecik’te olacak ve kentin mevcut ulaşılabilirlik kapasitesi kat be kat artacaktır. Bu sayede, İç Anadolu’nun kalbi Ankara ve Eskişehir ile iş ilişkileri, turistik bağlantılar ve nüfus hareketliliği artacak; İstanbul daha ulaşılabilir olacaktır. Bilecik’in lojistik bir merkez olması kaçınılmazdır; ancak daha da önemli olan ekonomik bir merkez haline gelebilmesidir. Üretimin gücünü, ulaşım altyapısının ve yatırımlarının fırsatları ile birleştirdiğinde Bilecik, kontrollü büyüme sürecine girecektir.

Kent ulaşımının sanayi ve Ar-Ge alanlarıyla entegre edilerek planlanması şehrin yaşayanlar için de ulaşılabilir olmasını sağlayacaktır. 2 kent Bozüyük ve Bilecik merkez ise hem demiryolları hem de karayolları ile ulaşılabilir olacaktır.

08

ATILIM: Sanayi'de Büyüme

Bilecik'in ulaşılabilirliğinin gün geçtikçe artmasıyla birlikte demiryollarının hızlı trenin bitişiyile yeniden aktif hale gelmesi, kentin İstanbul Kent Bölgesi'nin önemli bir odak noktası haline gelmesine sebebiyet verecektir. Bandırma-Bursa-Osmaneli Hızlı Tren Projesi'nin Ankara-İstanbul güzergâhına eklemenecek olması da şehrin Bursa ile farklı ulaşım modlarında ilişkisini güçlendirecektir. Bu büyüme eğilimlerini yönlendirmek Bilecik'in planlama stratejileri ile mümkün olacaktır. Mevcut sanayi üretimi, taş ve doğramacılık, metal ve orman ürünleri sanayiinde yoğunlaşmaktadır. Bu sanayilerin büyüme eğilimleri devam ettirilebileceği gibi raylı sistemler, imalat sanayi gibi iş kollarındaki potansiyelleri de Bilecik özelinde değerlendirilebilir. Sanayi ve ticaret odaları, çevre koruma dernekleri ve belediyeler bir araya getirilerek kamuya açık çalıştaylarda ihtiyaçlar, istekler ve eğilimler tespit edilecektir.

ALIŞKANLIK: Mermer

"Bilecik Beji. Farklı adlarıyla Rosalia, RosaliaLight, CremaNuova, Terakota, Pechworld. Türkiye ihracatının %15'i. Rezervlerin büyük kısmı ve azımsanamayacak bir sektör: Mermer."

Ülke sınırları içerisindeki rezervlerin büyük bir bölümü Bilecik ve çevresinde yer almaktadır. Türkiye mermer üreticilerinin yaptığı ihracatın %15'i Bilecik'ten sağlanmaktadır. Bilecik'teki doğal taş ve maden tesisleri gün geçtikçe artmaktadır. Bilecik Beji gün geçtikçe bir dünya markası haline gelmekte ve bu doğal kaynağa talep artmaktadır. Mevcut durumun istikrarı için gerekli çalışmaların yürütülmesine devam edilmelidir.

09

10

			58 SIVAS	64 UŞAK	36 KARS				
			59 TEKİRDAĞ	65 VAN	70 KARAMAN	46 KAHRAMANMARAŞ			
	42 KONYA	50 NEVŞEHİR	60 TOKAT	66 YOZGAT	71 KIRIKKALE	49 MUŞ	24 ERZİNCAN		
14 BOLU	43 KÜTAHYA	51 NİĞDE	61 TRABZON	67 ZONGULDAK	72 BATMAN	74 BARTIN	77 YALOVA	16 BURSA	
40 KIRŞEHİR	44 MALATYA	52 ORDU	62 TUNCELİ	68 AKSARAY	73 ŞİRNAK	75 ARDAHAN	78 KARABÜK	17 ÇANAKKALE	
41 KOCAELİ	45 MANİSA	54 SAKARYA	63 ŞANLIURFA	69 BAYBURT	76 İĞDIR			18 ÇANKIRI	79 KİLİS
07 ANTALYA	01 ADANA							80 OSMANİYE	
08 ARTVIN	04 AĞRI							81 DÜZCE	47 MARDİN
15 BURDUR	03 AFYON								
27 GAZİANTEP	05 AMASYA	10 BALIKESİR	19 ÇORUM	30 HAKKARİ	53 RİZE	48 MUĞLA	55 SAMSUN	28 GİRESUN	09 AYDIN
	06 ANKARA	11 BİLECİK	20 DENİZLİ	31 HATAY	38 KAYSERİ	57 SİNOP	56 SİİRT	29 GÜMÜŞHANE	
	02 ADIYAMAN	12 BİNGÖL	21 DİYARBAKIR	32 İSPARTA	39 KIRKLARELİ		37 KASTAMONU		
		13 BİTLİS	22 EDİRNE	33 İÇEL	25 ERZURUM				
			23 ELAZIĞ	34 İSTANBUL	26 ESKİŞEHİR				
				35 İZMİR					

81 KENT VİZYON